

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Feladvós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**.
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Nagy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzárás hirdetések alkú szerint jutányos áron nyeltnék fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hadseregünk fejlesztése.

Debreczen január 13.

Nem azt értem a fejlesztés alatt, midőn az ezredek számát, vagy a századok létszámát emelik. Ez nem fejlesztés, csak szaporítás. A fejlesztéssel az eddigi megrögzött hibák felszámolása, a káros szabályoknak helyesekkel való pótlására akarok célozni.

Hadseregünk vezérlő körei görcsösen ragaszkodnak többek közt ama felfogáshoz, hogy a vezérleti szolgálati hivatalos nyelv a német nyelv legyen, mert a haderő egysége szerinte össze van fojtva a nyelv egy-égével. Pedig a felfogás a mi viszonyaink között rendkívül korlátozza hadseregünk használatosságát.

Első példa:

Egy hadosztály, mely már az ellenséggel érintkezésbe lépett, táborba száll; az előrsi szolgálat egy magyar ezredre esk, mely kellőleg tagozódván, a tartalék viszatartása mellett kiállítja a szükséges századokat megannyi főörsökül; utóbbiak kiküldik a tábor őrsöket s ezek végre felállítják az őrszemeket.

Az őrszemek ellenséges lovascsapatot pillantanak meg, mely alkalmasint kémszemle végett feléjük száguld. Az erről értesített parancsnok, személyesen meggyőződve a jelenségről; azonnal jelentést meneszt a főőrsparancsnokhoz, ki szabály szerint százados s rendszeren nem tud magyarul. A hírnök magyar fiú lévén, jelentését magyarul teszi, a százados előhívja Kiss hadnagy urat s németre fordíttatja magának a jelentést erre ismét németül kiadja a rendelkezést, hadnagyval ugyanezt tolmácsoltatja s így valahára sikerül a parancsot kiadna a nny i d ö v e s z t é s s e l, hogy azalatt a lovas ellenség régóta túl van a szemhatáron.

Második példa.

Egyik század parancsnoka sürgős és fontos üzenetet akar küldeni a szomszéd hegyen levő századhoz. Előhívja Schvartz káplárt, a ki németül is tud igen ám, de Schvartz káplár a golyók füttyölése miatt még ismételői sem képes a parancsot s a százados a német nyelv érvényesítésére haszontalanul elvesztegetett több percnyi késedelemmel Hadas káplárra szorul, ki aztán tolmács segítségével megértvén a parancsot, bátran megindul rendeltetési helyére, hol újra eljátszódik a tolmács időrabló szerepe.

Harmadik példa.

Egy kun-sági születésű, tartalékos hadnagy szakaszával együtt mint külső-nitmény foglal állást a folyó partján. Előjárójához »megszállási« s egyéb je-

téseket küld, — persze németül. Már most vagy jól tud németül, vagy csak »szolgálati használatra elegendő« módon. Előbbi esetben is bizonynyal több időbe kerül a német fogalmazás, sőt ha a jelentés sietős, egy némely kifejezés nem jó meg rögtön s a jelentés hézagossá lesz. Utóbbi esetben pedig *jelentés temérdek időbe kerül s ezen kívül nemcsak hézagossá, hanem nehezen érthető lesz, ha ugyan egyáltalán értelmét lehet venni, de talán a valóság-nak éppen ellenkezőjét fogja tartalmazni.*

E példát azt hiszem meglehetősen bemutatják a módok, melyen hadseregünk a német nyelvet minden áron érvényre juttatni törekszik. Súlyt fektetnek a kifejezésre: »minden áron« s értem alatta, hogy még a elvesztés árán is. Mert ki merné kétségbe vonni, hogy legkönnyebben s legtöbbször az egyes apró jelentések szabotosságán, teljességén, sőt gyorsaságán fordul meg a fel-ebb intézkedések s ez által az ütközetek sorsa. Pedig a német nyelv hadseregünkben, mint példaim bizonyítják, nagyban hátráltatja a jelentéseknek mind gyorsaságát, mind szabotosságát és te j e s s é g e t. De hát úgy látszik, kedvesebb dolog nekünk csatát veszíteni németül, mint csatát nyerni magyarul!

Van azonban az u. n. német szolgálati nyelvnek egyéb s nem kicsinylendő káros következménye is. Mert senki sem tagadhatja, hogy idegen nyelven a tanulás nehezebben megy s magyar ifjaink vagy nem nyerne kellő kiképzést a megszabott idő alatt, vagy kénytelenek a kiképzetés időszakát meghosszabbítani, az állam keserves megterhelése árán.

Továbbá báró Waldstätten altábornagy harcászata szerint:

»Mikor olyan támadást kell végrehajtani, a minőt a harcban a döntés nagy pillanata megkövetel, akkor minden rugót föl kell használni, hogy a csapatban az erkölcsi elem tetőpontra emeltesse. És a vezérnek első művészete: ha ezt érti: rendelkezésére áll a győzelem titka.«

Ez idézet után méltán kérdelem: hol van az az osztrák generális, a ki a hivatalos német nyelven lángra tudja lobbantani a magyar csapatok lelkesedését? Felelet: sehol. A német szolgálati nyelv egy jelentőségű, a magyar harcokban oly értékes lelkesedés elhatalmasával, e hatalmas szövegetesnek teljes mellőzésével!

És nem fonakság-e azt kívánni, hogy pár ezer kevésbé művelt ember, az al-tisztek s közemberek tanulják meg a nehány tisztt. az intelligensebb elem nyel-

vét, holott az intelligenciának könnyebben meg kellene birkóznia az idegen nyelvvel? És ez a fonakság nem azt a sértő színezetet viseli-e magán, mint ha a közös hadsereg tisztjei nem volnának képesek a magyar nyelvet elsajátítani?

Fentebbiekben rámutattam a káros befolyásra melyet a német szolgálati nyelv közös hadseregünk belső értékére, használhatóságára gyakorol a nélkül, hogy ez értékcsökkentésért bármi legkisebb kárpótlást nyújtana. Mert a nyelv egységétől tenni függővé egy hadsereg egységes működését, merő üres beszéd. Hiszen York Town-nál a brittek ellen működő egyesült seregek részben angol, részben francia vezényszóra hallgattak, éppugy, mint Sebastopolnál az oroszok ellen működő haderők, s megis győztek, vagy talán ép azért győztek.

Ezek után adós vagyok annak kifejtésével, mi módon gondolnám én lehetőknek a német szolgálati nyelv káros következményeinek elhárítását s közös hadseregünk belső értékének fokozását, tehát a haderő fejlesztését.

Erre szerintem leghelyesebb eszköz volna, a magyar korona országaból sorozott összes ezredeknek magyar nyelven való képzése s magyarul vezénylése, egyuttal kötelezése minden törzstisztnak a német nyelv bírására is, miként ez a m. kir. honvédségnél van. Az egységes vezérlés mellett éppugy nem szenvedne, mint nem szenved ma sem, midőn a közös hadsereg és m. kir. honvédség nagyobb hadgyakorlatokon együtt működik.

És ezzel voltaképp a nagyobb részt francia — kisebb részt német vezényszavak kiküszöbölésén kívül alig javasoltam olyasmit, a mi új dolog volna. Mert voltaképp ez egyezik meg a paritás törvényes elvével; mert továbbá — mint az első és második példából láthattuk — a magyar nyelv szükségéből eddig is szolgálati nyelvképpen szerepelt, midőn hivatalos, szolgálati jelentéseknél elfogadott; mert végre, ha a harmadik példambeli hadnagy beteg lett, elesett, megsebesült vagy általában szolgálatra alkalmatlanná vált, helyét eddig is altiszt foglalta el s csupa magyar jelentéseket adott és valamint e magyar jelentések eddig meg nem rontották az egységes vezérlést, éppugy nem fogják megromítani ezután, ha általános érvényre emelkednek.

Három van még részemről rövid összefoglalása azon előnyöknek, melyeket a hadsereg nézve a magyar ezredek-

nél magyar oktatás és magyar parancs szavak alkalmazása nyujtana.

Első sorban azon kívül, hogy a hadsereg megszűnnék a német nyelv erőszakos melegágya lenni; mivel anyanyelvén mindenki könnyebben s hamarabb tanul, mert idejét nem kénytelen idegen műszavak bemagozására pazarolni, hanem a katonai ismeretek elsajátítására fordíthatja: vagy megmarad a mostani szolgálati idő s ez alatt képzettebb katonákat, kivált tisztakat nyerünk, sőt a gyöngébb tehetségeket is alkalmas altisztekké s tisztekké képezhetjük; vagy pedig, ha a mostani szolgálati idő idegen nyelven is elég volt a kellő hadi képzettség elsajátítására, az anyanyelv alkalmazásával az eddigi szolgálati időt megrövidíthetjük s ez által az adózó polgárok terhet jelentősen megkönnyíthetjük vagy pedig az eddigi katonai czelokra áldozott milliók egy nagy részét gazdasági vagy közmívelődési czelokra fordíthatjuk s ezzel ismét fokozvan az állam jólétét, katonai áldozatokra is képesebbé tesszük.

Az anyanyelven való tanulás kiváltképpen fogna segíteni az egyéves önkénteseken s megszüntetné a paritás elvét kigunyoló azon kegyetlen anomáliát is, hogy a magyar ifjak szolgálati idejöknek két évre kiterjesztésével sújtanak, ha az első év végén németül nem tudják tenni a tisztí vizsát; a német ajku ifjak ellenben nincsenek költözv hasonló büntetés terhe alatt arra, hogy magyarul vizsgálzának. Valóban érthetetlen, hogy a törvényjavaslatban a hadügyi kormány a haderő érdekét a német nyelv terjesztésének alárendelése s érthetetlen, hogy a magyar parlament e javaslatot törvényerőre emelte!

Másod sorban a magyar vezényszó alkalmazásával megszűnnék a mostani három nyelvből összetakolt s derűtséget keltő Commando, minő a sok között;

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

NE ÜZD EL A SZEGÉNYT . . .

— Felolvasa szerző a Csokonai-kör február 10-én tartott felolvasó ülésében. —

Ne üzd el a szegényt, ha ajtódon kopog,
Oh, mert a koldulás keserves állapot!
Utezőn holyongani, ha fúj a téli szél
Gazdag boltablakok vakító fényinél
Rikító rongyban, mit egy munkás eldobott!
Oh nézd, a koldulás keserves állapot!

Mihelyt világra jő, tán a hideg kővön,
Inség mosolyg felé, nem vár reá öröm;
Melyből szűken telik, a fekete kenyér
Elég sors-büntetés arasznnyi lételet,
Melyről, hogy rabja lön, szegény, ő nem tehet:
A szűkölködőnek óh adj, a mit lehet!

Vagy bölcsőjét talán bársony közt ringaták?
Annál erősb jögon tekint bizalma rád:
Duskálkodó kevély, tudod te, mit jelent
Ifjan, bőség között, vigan pompázni fent
S aggul szegyenletes nyomorba esni le?
No nézd, emeld fel őt, siess, tégy jót vele.

Mi, hogy házadba hívd e szennyes porszemet
— Hol minden tündöklés, kincs, pompa, élvezet, —
Kezdedl békötözd a sebesült tagot,
Mely undorítóan benuit, eisorvadott:
Testvéredül öleld az együgyű szegényt?
Igen, így kell tenned, ha élsz „Isten szerint”.

Vagy elfeledted-e a fonséges hitet,
Melyet halandóknak egy „Isten” hirdetett?

»Marschiren! Direktio a magas fa« Compagnie Marsch!

Harmad sorban — igenis — megizmo-odnék a hadsereg egysége, hatványozódnék önérzete, benső értéke az által, hogy aharczosok megértenék annak a tisztnek lelkesítő szavát, ki előttök kivont karddal mutat követésre méltó példát; fokozódnék a haderő használhatósága, legfőbb intéző jól értesültsége, rendelkezéseinek helvessége s gyorsasága az által, hogy a jelentéseket mindig buzgó alantásoktól, kellő időben s kimerítően kapja.

Ezek volnának ime, dióhéjba szorítva bár, azon nem kicsinyíthető előnyök, melyeket a magyar oktatási s vezényszó alkalmazásából közvetlenül a haderő s közveve az állam meritene. Pedig azt meg ki sem lehetne számítani, mi minden áldozatra volna képes határtalan lelkesedésében a magyar nemzet, a trónnak multban s jelenben ez a legőszintébb, legloyalsabb támasza, nyelve a hadseregnél is jogaiha visszahelyeztetnék. Ez volna a második évezred hajnalán az a fejedelmi tény, melyre visszazugnának Kárpát bércei:

»Vitam et sanguinem!«

M. I.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház mai ülésének napirendjének első tárgya a IV. és VI. bizottságba egy-egy tagnak a beválasztása volt. Csak ezután folytatták az apró tárgyak részletes tárgyalását. Majd az ülés végén terjesztették be a szombati ülésről elmaradt interpellációkat a képviselők.

A fehértemplomi választás. A fehértemplomi kerületben szombaton volt a képviselőválasztás. Képviselővé Szivák Imrét választották meg kormánypárti programmal.

Ő, ki „atvával egy” a szennybe szállt alá,
Bü öst, hívalkodót hogy azt megtartaná;
„Velem tesz jót”, mondá „ki irgalmat mivel”,
Volnál-e hát pogány, szegényt kergetni el?

Szegény, e kép neked olyan utált, gonosz,
Láttára finomult orcád elsápadoz;
Hát nem jövel magad világra meztelen
S nem ugy heversz-e majd hideg föld mélyiben,
Vázként, magánosan, hol sulyos haat fedez?
Ne nézd le a szegényt: hisz’ önön képed ez!

Ne üzd el a szegényt, ha ajtódon kopog,
Oh lásd, a koldulás keserves állapot!
Utezőn holyongani, ha fúj a téli szél
Gazdag boltablakok vakító fényinél;
Szenvedni kint, nyomort, rés véllen éhhalált . . .
Segítsd meg a szegényt és önaön lelked áld!

Dr. Varga Bálint.

Képzeli tehetségünk.

Eckstein Ernő után
Irta: **Kalocsa Róza.**

Estve későn érkeztem egy kis felvidéki faluba, és beszélök az »Arany Kasza« vendéglőbe. Mielőtt az uton ö-szerázott fejemet a párnákra hajthatnám, kinyitom az alacsony ablakot és bebocsátom a hegyi friss levegőt. De minő látvány! — A hegyvidék táru fel szemem előtt triokzatos tündérreggével. Mily festői, mily regényes táj!
Amott balra sötét, maredék hegyoldalok félelmet gerjesztő hasadékokkal. Középen ar-

A magyar képviselőház új horvát tagjai. A horvát országgyűlés a magyar képviselőházban megüresedett három horvát képviselői állásra Krájcsovic Sándor, Popovic V. István és Tomasic Miklós dr. képviselőket delegálta. Krájcsovic Sándor Unionista, Popovic V. István a budapesti Tökölánom igazgatója, Ismert szerb író, Tomasic Miklós dr. a zágrábi egyetem tanára, a horvát miniszterium volt miniszteri tikara.

Fiume püspöksége. Fiume város képviselőtestületének ülésen az alpolgármester azt indítványozta, hogy Fiumét válasszák el a zeoggi egyházmegyétől és külön fiumei püspökséget alapítsanak, vagy pedig Fiume városát egy magyar egyházmegyéhez csatolják. A képviselőtestület egyhangú lelkesedéssel elfogadta az indítványt. A közbenjárásra ez ügyben Battyány Lajos gróf kormányzót kéri föl.

KÜLFÖLD.

Új hármasszövetség.

— Saját tudósításunk —

Budapest jan. 13.

Az angol minisztertanács állítólag elhatározta, hogy belép harmadiknak az orosz-francia szövetségbe. Ez elhatározás okai világosak: a német konfliktus Transvaalért. De ha okait nem is kell nagyon keresnünk, annál zavarosabbak a céljai. Európa közepe egy szövetség, Európa legnyugatibb és legkeletibb része a másik szövetség. Hogy mily fejvessétege ez az angol kormánynak, mily óriási fölülkerekedése az orosznak, az világos. Egy háboruban nem verhetne volna, nem alázhatta volna jobban meg az angolt az orosz. Ezzel a lépéssel egy bizonyosnak látszik: az, hogy Anglia érzi a fődüzelt bonyodalomakkal szemben való készültségét és helyzeté komolyságának következményeit elől egy szedelgő lépéssel próbál kitérni. Csorbitja indiai és közepentengeri pozícióját, hogy afrikai gyarmatait

nyas tő terület el, melyben piros lámpásos csónak himbalózik, benne egy pár emberi alak látszik mozogni. Tovább jobbról zord szikla-csúcsok, melyeknek egyikén valami olyan építmény emelkedik, mely a középkori dacos lovagvárral hegyes csúcsal vegzőlő tornyocskára emlékezteti. Hová jutottam? Ugyan ki hitte volna, hogy ez a kis nyomorult falu ilyen gyönyörű vidéken legyen.

A következő reggelen vasárnapi harangszó éb eszt föl.

A legrózsasabb hangulattal hagyom oda kissé kényes ágyamat. Az a tündérvidék látása kárpótolni fogja majd a pehelypárnák és ruganyos matrácok hiányát.

De mit látok, vajjon ugyanaz a táj területem, amely engem csillagfényűnél annyira elbájolt?

Milyen változás!

A balra eső halmok, sivarak, pusztak, az a vízterület közepén mocsár, melyet minden zugában megvilágít a napsugár, kitüntetve minden rutságát, a sziklacúcsok szabálytalan hőtörések, és a mit én tegnap lovagvárnak néztem, egy közeleső mosógyár kéményei. Minden illat, minden talányosság, regényesség eltűnik, és tehetetlenül állok a kijózanító való előtt.

Hogyan lehetett ezt a prózai növénytelen vidéket olyan tündéri tájnak látni?

— Nagyon egyszerűen, feleli rá az érzelmetlen ösztön, hiszen sötét volt. Csak a gyöngy csillagfény rezzett a lejtőn, melyet te rögtön felruházal a legszebb lombfűzerekkel. A kötörést és a mosógyár kéményeit nyolczzoros távolságra kiejebb toltad és az itt-ott látott

megvédhesse. E védelem abból áll, hogy Németországnak sakkot ad az új hármasszövetség megalakításával. El lehetünk rá készülve, hogy Oroszországgal ebből az első pozitív haszon alkalmasint a török birtokok rovására még akkor is, ha néán holnapra a török beparancsolásával a barátságba négyes szövetség lenne a harmasból.

Anglia e lépése igen tarthatatlannak bizonyítja Európa helyzetét.

Az angol minisztertanácsban lefolyt dolgokról a következő hírekkel számolunk be, melyek megerősítik fentebbi állításainkat:

Az angol politikában döntő fordulat állott be: angol miniszterek egyhangulag elhatározták, hogy Nagy Britanniába lép a francia-orosz szövetségbe Salisbury előadta lord miniszterelnök a minisztertanácsban, hogy a Franciaország és Anglia közt lévő differenciák elvannak intézve és hajlandónak nyilatkozott arra, hogy Anglia Oroszországnak Örményországban a boszniaihoz hasonló mandátumot adjon. Az angol kormány már egy ízben értesítette az orosz kormányt erre való készülegéről, de az orosz kormány ekkor kijelentette, hogy nem vállalhatja el a mandátumot Németország oppozíciója miatt. Angliának ezt a szenzációs állásfoglalását részben az a körülmény idézte elő, hogy Németország azt követelte, hogy Delagoa öbölben csapatokat szállíthasson partra, hogy Transvaalra bevonulhasson; Németországnak ezt a szándékát meggyűlöltte ugyan Portugália szilárdtsága, de a dolog mégis beűtötte a hordó fenekét s az angol kormány arra öszkélte, hogy az angol politikában a fent jelzett korszakos fordulatot előidézzék.

A másik hír szerint pedig a walesi herceg jóváhagyta-át is kinyerte már Salisbury:

A mai minisztertanács után Salisbury miniszterelnök hosszasan értekezett Ha tzfeld gróf német nagykövettel és azután Courcel francia nagykövettel. — Délután a walesi herceg egy óra hosszúságú értekezett Chamberlain államtit-

kárral. Hír szerint az értekezleten a Transvaali kérdést tárgyalták és a walesi herceg, valamint az összes jelen voltak is bele nyugodtak az ügy ekként történt elintézésébe.

Az angol minisztertanács ez óriási fontosságú határozata — mely a vén Európát megreszketeti — annál különösebb, mert az alábbi hírből azt lehetett volna következtetni, hogy Anglia és Németország között a jó egyetértés továbbra is helyreállott:

Viktória királynőnek egy külön futarja érkezett Berlinbe s ott átadta Vilmos császárnak a királynő sajátkezü levelét, a melyben komolyan, de szeretettel teszi szavá Vilmos császárnak Krügerhez intézett táviratát. A császár azonnal válaszolt erre a levélre.

Vilmos császár a levél elküldése után ezt mondta környezetének:

— Azt hiszem, hogy a királynő meglesz elégedve levelimmel.

A császár többek közt ezt mondja levelében.

Kezemet nyujtom a büszke, de nemelkülü brit nemzetnek és császári szavam adom arra, hogy — miként már kormányom is kijelentette — nem gondoltam arra, hogy az angol nemzet méltóságát ésszükségem tekintélyét bármiképpen is megsértsem.

Chamberlain gyarmatügyi miniszternek a királynő által való fogadása azért késett, mert a királynő előbb be akarta várni Vilmos császárnak levelét. Hogy ha a hír levélváltásról való, akkor természetesen nagyon megnyúl az angol-német feszültség.

S hogy a két állam között levő viszaly mindennak daczára még sem csillapult le, azt lelekleltansabbon bizonyítja az alábbi nyilatkozat, mely egy teliver angol tollából eredt s a berlini lapok egyikén k küldetett meg:

Minden angol ember örülne, ha Anglia Németországnak megüzenné a habort és Anglia ezt a habort a végtelékig folytatná. Vilmos császár megsértette az angol nemzetet Krügernek küldött táviratával; ez a sértés véres megtorlást követel, ha a német császár

nem ad teljes elégtételt; máskülönbem meg fog szünni a német birodalom, a mely Angliának köszöni megalapítását. Nekünk teljesen mindegy, akár egy magunk állunk önökkel szemben, akár pedig — a hogy már egyszer megtörtént — egész Európával föl kell vennünk a harcot.

Az öreg világrésznek mindenre készen kell lennie.

Az iparos-kör és a vámkérdés.

Debreczen, január 13.

Igen érdekes gyűlést tartott szombaton este a debreczeni iparos-kör saját helyiségében. A váasztmány tagjai nagy számban jelenek meg, hogy nyilatkozatot t-gyenek a közös- vagy külön vámtérület tárgyában.

A napi renden levő kiegyezési tárgyalások tették szükségessé azt a mozgalmat, mely ma a közös- vagy külön vámtérület megoldása tárgyában lázba hozta egész hazánkat.

Egymást érik a nyilatkozatok, felhívások és memorándumok, melyek pró-et kontra vitatják a szönyegen levő fontos es nagyreszben léteerdekeinket közvetlen közelből érdeklő tárgyat.

Érdesebbnél érdesebb adatok látnak napvilágra, melyek ez önálló vámtérület kérdését tisztázva, bizonyítják annak nemzetgazdaságunkra óriási előnyökét biztosító hatását. Vízont az aggódók is sorompóba lépnek és felhozva érdekeiknek tömegét, azt akarják bizonyítani, hogy nem vagyunk elég erősek, s nem vagyunk eléggé mezeve, előkészítve az önálló vámtérület megakó árára, a mely folytan epen a fejlődhetés szempontjából továbbra is szükségünk van a nemzetgazdaság tereu Ausztria gyámságára.

Ovasva a kettős véleményeket külön-külön és együtt, mind a kettőnek igazat alunk. De hát akkor melyik az igaz? A két igaz közül valyon, melyik hát a magyar nemzet közgazdasági viszonyaira nézve hasznos?

Vannak, a kik elejtve most a külön vámtérület kérdését, egy az egyezkedések által megfjelt közös vámtérület fentartását ohajják 1903-ig, azaz addig az id-ig, a mig vamszerződéseink lejárnak. Vannak olyanok, a kik a közös vámtérület fentartásának, rendezetlen valutánk és hitelügyleteink tisztázásáig, feltétlen

gyönyörű tájak legszebb emlékeivel ékesítetett fel.

Igaz, hiszen sötét volt.

De a viláosságának ez a hiányossága, a tisztán nem láthatóság még mindig nem fejt meg képzelőtehet-égünk működésének sajátos titkait.

Mi az oka annak, hogy a képzelőtehet-ség a sejtelmesen látottakat mindig szebbnek tüneti és sohasem rutabonak a valóságnak.

Logikai szempontból épp úgy elgondolhatnók azt az alantterülő tavat bűzhödöt pocsoljának és azt a halmot amott, a mely leg-alab dudával van benöve, hullamszínű fakó hómokbuczkáknak.

De ilyesmi sohasem fordul elő.

És miért nem?

A ki meg nincs teljesen eltompulva a mindennapi életben napokint előforuló tüne-mények iránt, annak be kell vallani itt a gon-gokozó értelem előtt, sajátos probléma vár megoldásra. Képzelő erőnk szejtítő tehet-sége a tisztán föl nem i-mehető tárgyaknál nem olyan magában érthető dolog, mint azt a fe-lületes ösztön gondolja. Vannak lelkiállapotok, melyekben a képzelőtehet-ség az ellenkező irány-ban működik, például a félelem. Ha valaki fél az a tisztán ki nem vehető tárgyakat mind-g borzasztóbbnak, rémesebbnek és undokabbnak rajzolja maga elé, mint a hogy az a valóságban van. Leskelődő szörnyeket, rablókat, gyilkosokat, kísértéket lát.

A ködborította rét éjjeli vándorlása alkal-mával életveszélyes mocsárnak tet-zik, a leg-kisebb lejtő feneketlen mélység. A félelem álla-

potában tehát rutit a képzelőtehet-ség, ekkor pessimista — mig a fentebbi esetben op-i-mista.

Mi ennek az oka?

Mielőtt felelnék arra, a problemát vi-lágítsuk meg meg egy másik, talán érdeke-sebb példával. Most a bizonytalanul látott egy-vidéktől attérünk a bizonytalanul látott egyén-hez, így talán gyorsabban meglegljük e saját-ságos talány kulcsát.

Igy, például, látunk az utcán vagy a bálteremben egy arányos termetű nőt.

— Ejnye, de szép! — kiálja hirtelen a képzelőtehet-ség. Esetleg melletünk álló ismer-rősünket is figyelmeztetjük e kedves jelen-segre, ki szintén nagy lelkesültséggel rögtön igazat ad nekünk.

Most felé indulunk és mentül inkább közeledünk, annál inkább elváltozik az a lát-szólagos szép-ég közönségesre vagy néha éppen rutra.

Ugyanis távolból az arcznak csak bi-zonytalanul látjuk szép óvá alakját, üde szí-neit, az élénk szemek sugárzását. A mit nem vehettünk ki jól a távolból, azok a vonások, melyek elrutítják az arcot, talán az az el-lenszenyes vonás a szaj körül, — a szép orr, sat.

Ime optimista képzelőerőnk olyanná raj-zolta e nő vonásait, mint a milyen-eknek kel-lene lenniök és csak ezután vettük észre, hogy amaz vonások a mi alapvonásunknak nem felelnek meg.

És miért — ez a tulajdonkép való alap-tételünk, — miért nem rajzol a képzelőte-

hetség egyszer a tisztán nem látható arczba rut orrot is? hogy aztan közelebb jöve, ugy találhatnók, hogy a valóság szebb, mint a sejtés.

És csakugyan ez a megfordított eset sobasem adja magát elő, — még akkor sem, ha már előre meg is mondtak nekünk, hogy az a nő, kivel először ma találkozni fogunk, igen rut. A képzelő erő még kifogástalanul igazat mondó barátunkkal szemben is makac-cui megmaradt álláspontja mellett. Ha kellő távoból pillan-juk meg az illető leányt oly módon, hogy az egyes elrutító vonások még nem érvényesülhetnek, ugy azonnal feltámad bennünk egy hang:

— Hiszen ez a leány még nem is olyan rut!

Igy daczára a sok ellenkező tapasztalatnak, a melyekből pedig okultunk volna barátunkat meghazudoljuk képzelő tehet-ségünk sugallata folytán — mig — az ellenkezőről meg nem győződünk.

Még nagyobb és meglepőbb optimismus-sal működik a képzelő erő, abban az esetben, a mikor valamely arczból, a melyet magunk elé képzelünk s e m m i t s e m lát-hatunk. Valamely ruganyos mozdulatu leány-alak megy előttünk, ekkor mi már jó óre meg vagyunk győződve, hogy ennek az alak-nak csak szép arcza l e h e t. És csaknem sertesnek érezzük, a mikor mellette elhaladva meggyőződünk tévedésünkről.

A phantasiánk ismét rászedet ben-nünket. Nem sajátos jelenség ez?

(Vége köv.)

hívei. Vannak, a kik az önálló vámterület feltétlen apostolai, a kik hiteles számadatokban látják azokat a garanciákat, melyek az aggódók és feltételes kiegyezők táborát minden argumentumokkal együtt arról győzik meg, hogy igen is elég erősek vagyunk, mind azon esélyekkel szemben, melyek az önálló vámterület létesülésével rank járhatnak, olyan akciót kifejteni, mely esetleges anyagi vesztesége pár év leforgása alatt, egyensúlyba hozzák. A gyámságra nincs a magyar nemzetgazdaságnak tovább már szüksége, mert a gyámság arról győzött meg a múltban, hogy bár bizonyos tekintetekben haladtunk és pedig rohamosan, de taladást oly anyagi áldozatokkal vásároltuk meg, mely közvagyonosodásunk erejét szípolozta ki. Az utban nyertünk, de erőben nagyot veszítettünk. A közös vámterület továbbra leendő fentartása, ha fejlődésüket biztosítja is, anyagilag tesz tönkre.

De hát csakugyan fejlődünk-e?

Igen és pedig ugyancsak szépen. Kisiparunk a megsemmisülés örvénye felett lebeg. Cukor iparunkat a fogyasztási adók rendszertelen volta agyon nyomta. Szesziparunkat, mely mezőgazdánk kincses bányája vala, a fogyasztási adó szintén tönkre tette. Textil és posztó iparunk, mely évtizedekkel ezelőtt a legvirágzóbbak egyike vala, már csak nehaj. Szép a fejlődés, csak ellenségünknek sem kívánjuk.

De fejlődött nagy iparunk — mondják többen. Igaz, de valyon a nagyipar a magyar kézben van-e? Ad-e a munkás keznek, a kik kisiparuk tönkretétele által ténleg hevernek, olyan arányban kenyert, a milyen nagy contingens a számuk? A nagy ipar fellendülése, mely a külföld behozatalából erősödött meg, ad-e valyon biztosítékot a mezőgazdaságunknak, mely nyers termékeiben fullad meg? Szükségtelen rá felelnem, mindenki tudja és érzi ezek hatását.

Ha meglevő iparunkat akarjuk fejleszteni és ezáltal egy erős alapon álló hatalmas ipart akarunk teremteni, csak az által érhetjük el, ha önálló vámterületet biztosítunk számunkra.

Avagy talán gyengébbek vagyunk, mint a szomszéd Románia, mely csaknem minden megrázkódtatás nélkül megteremtette a külön vámterület által iparát? Nem, nem szabad tovább ténleg nézünk nemzetgazdaságunkat, mely nem politikai, hanem nemzeti életkérdése. Nem szabad továbbra is politikai lova gúnyosságunkra hivatkozásokat meghallgatni. Ténleg kell ha azt akarjuk, hogy nemzetgazdaságunk az örvénybe ne jusson.

Igen, feltétlenül önálló vámterületet kérünk, mely egyedül eszüköze annak, melylyel ipart teremthetünk és mezőgazdaságunk termékeit értékesíthetjük.

Ily értelemben határozott az Iparos-kör a szombaton tartott ülésében arra a felhívásra, amit hozza a budapesti ipartestületek 50-es bizottsága intézett.

De az iparos kör nem a maga, hanem Debreczen összes iparosai nevében akarja szavát az önálló vámterület mellett fölemelni, a miért február 19-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében tartandó nagygyűlésre meg fogja hívni az összes iparosokat, hogy az előterjesztendő határozati javaslat elfogadása felett együttesen határozzon.

A midőn a gyűlésre iparos társaink figyelmét felhívjuk azon reményben tesszük azt, hogy tömegesen fognak részt venni azon, kifejezést adandak azon óhajásunknak, mely az önálló vámterület felállítását kéri.

Vántsza György.

Fumagalli Leon vendégszereplése.

Tünemény számba megy az a felséges tehetség, a melyet városunk műkedvelő közönségének alkalma volt tegnap este szemlélni, élvezni, sőt ábitattal csodálni. Fumagalli Leon ur, a jelenkor legkiválóbb baritonhangja

éneklo művésze szerencsétlenül bennünket Verdi halhatatlan szépségű „Rigoletto”-jának előadásával.

Bár e sorok írója a jelenkor majdnem összes nagy énekművészeinek játékát és előadását szerencsés volt Európa legelőkelőbb színházaiban s hangverseny termeiben élvezhetni: nem emlekszik rá, hogy áttott volna Fumagalli uralánál értékesebb műalkotást.

Hangjának varázsa, a mely a szilaj kétségbeesés és elhaló fájdalom két szélső határpontja közt az érzellem minden árnyalatát híven és tökéletesen tudja kifejezni: egy magában is elég volna arra, hogy korunk legelső operaművészeinek sorába emelje s ott állandóan megtartsa.

De az a bámulatosan folyékony, meleg-érező hang, az a művésziileg interpretáló ének csak egyik oldala az ő fenomenális tehetőségének.

Előttünk éppen akkora, sőt tekintve, hogy éneklő művésztől van szó, még óriásibb értékének tűnt föl az ő drámai ereje, ábrázoló tehetsége, magával ragadó játéka, kifejező mimikája, a melyek viszont egyetlen hang ének vagy beszéd nélkül is képesek lettek volna lenni a szánandó Rigoletto egész érzelmi világát, rövid boldogságot s hosszú és sokszoros fájdalomt megértetni.

Egészen természetes volt tehát, hogy ennek a kétségbeesés tehetségnek az összehatása alatt közönségünk egész ábitattal adta át magát a fölséges műélvezetnek s az Istentől olyan gazdagon megáldott tehetség előtt szünni nem akaró éljenzéssel s zugo tapsviharral fejezte ki halálatát és hódolatát.

Pedig nem csupán Fumagalli ur játéka tette értékessé a tegnapi estét, mert vele együtt volt szerencsénk csodálni és szeretettel élvezni Maleczkyné Ellinger Jozefa urnő gyönyörű énekét és megégető szép játékát. Réá annál büszkébb örömmel tekintettünk mert ő egészen a miénk. Mienk nemcsak annyiban, hogy fő- és székvárosunk királyi operaházának egyik legfényesebb csillaga, hanem mienk születésénél, szívének érzelmeinél fogva is. Mint az örökre jó emlékeztető Ellinger bacsinak szeretett leánya már örökölte a magyar közönség rokonszenvét, a melyet a saját érdemeivel rajongó szeretetig tudott fokozni.

Maleczkyné Gildát, Rigoletto leányát személyesítette bájos egyéniségének, mesteri iskolájának, gyönyörű hangjának és remek játékának teljes érvényesítésével és érvényesülésével. A közönség rajongó szeretete s tünető elismerés kísérette minden mozdulattal, s úgy Fumagalli uralal való duóit, mint remek sikerű magán-parthiejeit hosszasan és lelkesen tapsolta.

Eddig van.

A többiekrol mit szólnak?

Ha a nap és a hold fenn van, hogyan érvényesüljenek a szelidfényű Szentjános-borgárkák. Minden szeretetünk daczára, vagy inkább éppen abból folyólag tartózkodunk a saját jóra való erőnköt e tüneményes jelenségekkel összehasonlítva bírálni...

Holnap újra lesz alkalma közönségünknek gyönyörködhetni ebben a két fényes csillagban, meg pedig az igazgató-ág bölcs intézkedése folytán most már elfogadható árák mellett.

Carneval bevonulása.

— Jogász-bál! —

Motto: Soh'se halunk meg.

Hany fitos orru asszony és hany szösze leány szíve dobbant meg, mikor felviradt azon nap, melyen a farsang első elite-bálja első nagyobb eseménye volt?

Ki tudná ezt megmondani?

Ki tudná felsorolni azon vágyak milliard jait, melynek teljesülését a mai naptól várták annyian...

Mennél inkább közeledett a várva várt este, annál jobban, annál erősebben dobogott az a kis huzdarab, mely repesett az örömtől és titkon nagyot, szépet remélt.

A kis lányka ki még két nap előtt is rövid ruhát viselt, félénken, anyja kebléhez simulva lép be a terembe.

Csak egy szó röppen el ajkán, a ki figyel az meghallhatja:

— Ah végre!

Csak később vez a bátorságot, mikor pedig a táncz elkezdődik, akkor már nincs többé kis leány, egybeolvadt a jó kedv hevében, a vig mosolygó asszonykakkal...

És a jogászok?

A mint szombat reggelre megvirradt, — így kiáltott fel ragyogó ábrázattal a jogászgyerek:

— Mit nekem az Institutiok, Pandekták, mit Valentin császár edictumai, avagy Verböczy „Tripartituma” ma a jogászbál van. — Hát Iustinianus és Tribonianus török volna magukat a jogkönyvek elkészítésén, ha akkor jogász bál lett volna?

A Justinianus és Gajus lebilincselő szelme alól felszabadult pezsgőverü jogászgyerekek ki is tettek magukért.

Ugy mulattak, hogy ha a szigorú erkölcsű Cató látta volna őket, megpukkadt volna mérgiben.

A barna Magyariflúk vig nótára gyujtottak... A fiúk járták a souper-csárdást.

Mikor abbahagyták a cigányok a zenét, a jogászok sehogysem akartak beleyugodni:

— Hogy volt, hogy volt!

— No még egyet Verböczy kedvéért!

Aztán mikor újra abbahagyták, ismét követelték:

— Csak egy kicsit még a Glossatorok jóvoltáért!

... Így mulattak a jogászok.

A tavasznak a nyárnak minden fényes-séges derüje, illata, költözködött be a vén „Bika” disztermébe, hogy vigasságra, jó kedvre derítse az új farsangot.

Tarka kép hullámozott a sima parketten, s a büszkeség erete s állott meg, látva, hogy mily gazdag városunk — szép hölgyekben.

Nem is tudjuk min álmekodjunk először az előkelő társaságom, az izléses toiletteken, a rendezésen?

Andalítóan szól a zene és a rhythmus hangokon vidáman járják a tánczot az ifjú párok. A változó üde színek hosszú sorozata egymásba folyik és tarka szívárványként övezi a termet.

Itt egy ifjú asszonyka helyezi magát vissza egy pár órára a boldog leánykorba, a mikor még szabadon eresztethet meg egy-egy pajzán mosolyt másra is, nemcsak a férjére...

A gavallér már szinte biztatást lát a mosolyban, hanem a mutató asszonyka már a másik pillanatban helyt enged az anyának és hirtelen a kis buboról kezd beszélni, a ki most odahaza alszik nyugodtan, a lelke!

Ott meg egy lányka lép ki rövid időre a kis lányok merey bőréből és elmerülten hallgatja tánczosa beszédét. A mama a sarokból eles szemekkel kiseri őket és ambátor szemével azt látszik inteni, hogy „elég lesz már!” de azért nem haragszik valami nagyon...

A Bika diszterme valóságos paradicsom volt.

A lépcső feljáró, az előcsarnok, a diszterem délszaki növényekkel volt feldiszitve. A bálanyák részére diszes beldachint emeltek, míg az oldalajlokat, a folyasón ügyesen alkalmazott bordó draperiakkal csinos fülkékké alakították át. Az ajtókról ugyanilyen draperiák omlottak le.

A Rákáczy-induló felharsant, a rendezők karjain vezelve beléptek a bálanyák.

Özv. Láposy Ferenczné gyönyörű fekete-bársony uszályos ruhában, arany-sárga ujjakkal általános feltűnést keltett.

Gyönyörűek voltak Dr. Losonczy Almosné nehéz, fehér selyem uszályos, fekete csikkokkal diszitett ruhája és Kölcsey Sándorné fehér és zöld selyem ruhája.

A negyedik bálanyát Buttykai Menyhértné urnót betegsége akadályozta a megjelenésben.

A szeretetreméltó háziasszonyok elfoglalt helyeiket az emelvényen és gyönyörködtek az előttük sétáló ifjú párokon.

A hölgyek ruhái, leginkább rózsaszínű, fehér és kékszíniük voltak, babygrimes belépő mouseline, chrisanteum, gyöngyök és különféle virágokkal díszítve.

A táncrend is remekalkotás volt, melybe J. B. monogram volt bevésve, Városunk előkelőségei közül ott láttuk a következőket:

Dégenfeld József gr. főispán, Rásó Gyula kir. tan. alispán, Szinay Gyula orsz. képviselő Szél Farkas kir. táblai tanácselnök, Kölcsey Sándor, Unger Gusztáv, Ujhelyi András kir. táblabírók, Dobieczy Sándor üzletvezetőségi főnök, Vecsey Imre tanácsnok, dr. Sarváry Gyula stb.

Az urnők és hölgyek díszes sorából, kik közül nem hiányoztak a vidéki szép leányok virágai sem a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Ábrahám Lászlóné, Békesy Lászlóné, Barcsai Miklósné, Bekényi Péterné, Berger Jenőné, Dr. Bruckner Ernőné, Bulsztat Ágostonné, Csiffy Katalin urnő, gróf Dégenfeld Ottóné, Dobieczy Sandorné, Dóczy Gedeonné, Eritz Ernőné (Ámosd), Farkas Imréné, Fráter Zoltáné, Gaál Józsefné, Györfy Aladárné, Jarmi Mártonné (Kötaj), dr. Király Ferenczné, Kardos Lászlóné, Kaukal Jánosné, Kaszanyizky Endréné, dr. Kovács Sandorné, Kemény Mórné, Kolbenhayer Kálmánné, Kölcsey Sandorné, Laposy Ferenczné, Losonczy Ámosné, Miskolczy Jenőné, Márton Imréné, Mayer Emilné, Medve Kálmánné, Muháros Jánosné, Nagy Endréné (Szatmár), Nagy Elekné, Rásó Gyulané, Rickl Antalné, Rickl Gézané, Rotschnek V. Emilné, Rösler Richárdné, Szőgyényi Jánosné, Suhajda Józsefné, dr. Sarváry Gyulané, Steinfeld Mhályné, Sz. Szabó Józsefné, Szabó Kálmánné, Szél Farkasné, Sami Beláné, Szabó Miklósné, Szentkirályi Tivadarné, Szegő Istvánné, Szinay Gyulané, Szigemth Károlyné, Szöllösy Imréné (Földes), Tóby Istvánné, Tóth Aurélné, Tóth Lajosné, Tóth Lajosné (Kötaj), Tóth Gyulané, Ujhelyi Andrásné, Unger Gusztávné, dr. Ujfaluassy Józsefné, Ujfaluassy Jánosné (Mihálydi), Varga Ferenczné, Varga Emilné, Vecsey Zoltánné, Vecsey Imréné, Vég Gyulané, Visky Sandorné, özv. Wimmer Józsefné.

Leányok: Ábrahám Irma, Bekessy Berta, Bekény Juliska, Bulsztat Margit, Buttykay Ida, Dóczy Ilona, Eritz nővérek, Eötvös Flóra, Farkas Irma, Fráter Irén (Ámosd), Gaál Ilona, Jarmi Mártha (Kötaj), Király Irénke és Ilona, Kardos Ilona, Kovács Laura, Kemény Klára, Laposy Anna, Losonczy Margit, Mayer Olga, Miskolczy Erzsike, Muháros Irén, Nagy Ilonka (Szatmár), Rotschnek Róza, Sarváry Adél, Simon Mariska, Szegő Ida és Vima, Sz. Szabó Lenke, Szabó Irén, Szél Marianna, Szinay Erzsike, Szigemth nővérek, Szöllösy Margit és Klemma (Földes), Tóby Papi és Róza, Tóth Ilona (Kötaj), Tóth Ilona, Ujhelyi Margit, Unger Lujza és Irén, Ujfaluassy Malvin és Matild, Ujfaluassy Klára (Mihálydi), Varga Irén, Visky Adél, Wimmer Ella és Mariska.

A kora hajnali órák vetettek véget a vidám mulatságnak, melyről mindenki a legszebb reményekkel eltelve a jövő bál iránt távozott.

A bál anyagilag is a legjobban sikerült. A négyeseket 120 pár táncolta.

Saját tudósítónk.

Ujdonságok.

Paphallgatás. Hogy az igazi érdem nincs határok közé szorítva, hanem messze vidéken is hódít: annak igen jól eső bizonyítéka az a felemleltésre méltó esemény, hogy debreczeni ev. ref. egyházunknak ez idő szerint kétszázötvenen legkiválóbb segédlelkészét, tiszteletes M i n d s z e n t i Imre urat, a kinek ugy a szakirodalomban, mint a szónoklás terén igen jó neve van, tegnap a tiszánócei ev. ref. egyházkerületből voltak itt meghallgatni. — S a j ó - K a z á n a k, Felső-Borsod e győ-

nyörű fekvésű községének értelmes [közönsége meghallgatta a mi jeles ifju lelkészünk jó hírét, s a nagy távolság és szigorú tél daczára elküldötte »pap hallgatni« négy derék, értelmes és befolyásos követét, névszerint: M é r t e n János főbíró, T ö r ő k János törvénybíró, B u k ó János pre-byter és F e r g e József presbyter uraimékat, mind megannyi tőrülmetzet, és magyar alakok, a kálvinista értelmiség valódi mintaképei. A kiküldöttek tegnap a kis templomban tettek eleget megbízatásuknak s délben nt. K i s s Albert ur vendégszerető házában voltak szívesen látott vendégei s a délutáni vonattal utaztak vissza láthatólag kellemes benyomásokkal és jó emlékezettel. Szívünkben kívánjuk, hogy a jó szándék, a mely őket idehozta, váljék teljesedésre, mert meg vagyunk győződve róla, hogy, ha szerencsénk lesz tiszteletes M i n d s z e n t i Imre urat lelkészükül megnyerni, benne lelkes papot, kitűnő egyházi szónokot, emberszerető lelképázott választanak, a ki anyagi és szellemi érdekeiknek egyaránt hűséges gondviselője leend

* **A mi bálunk.** E hét utolsó napján szombaton lesz a függetlenégi kör bálja, melyet örömprevesse türelmetlenül várnak a báló leány szívek. Nem is beszélnek egyébről, minthogy kivél fognak táncolni akkor, kinek ígérték már hetekkel előbb az első eserdást, s kinek a másodikikat. Mert bizony ez már ugy szokás, hogy mindenki jó előre biztosítja a maga számára a mulatást, s azon iparkodik, hogy mentől kellemesebb tegye azt a maga számára. Ezt a csekély önzést azonban megbocsájthatjuk, hiszen emberek vagyunk. Ezt az önzést azonban megbocsájthatjuk, hiszen emberek vagyunk. Ez az önzés különben is biztosítja a jó mulatást, melyet a derék munkát végző rendezőségek tulajdoníthatunk. Különben a vizionlátásra 18 án.

* **Gyászhir.** Öszinte részvételt vettük a következő gyászjelentést: »Mely gyászszal tudatjuk jó feleségemnek, szeretett edes anyánk, nagyanyánknak és hű testvérünknek id. Bészler Jánosné sz. Medgyaszay Zsófia asszonynak, hosszas betegeskedés után, f. hó 11-én, élete 84-ik, holdog házassága 46-ik évében történt fájdalmas elhunytát. Drága emlékeztető halottunk porrézei folyó hó 12-én d. u. 2 órakor Fűvészkert-utczái 1079. sz. a. levő házuknál tartandó rövid gyászszertartás után fognak a Kossuth-utczai temetőben pihenésre helyezni. Mely gyász alkalomra a bánatunkban résztvevő közelebb és távolabb barátainkat, ismerőseinket ezennel meghívjuk Debreczen, 1896. január. Férje: id. Bészler János. Gyermekei: Bészler Imre és neje Gabóczy Piroska; Emma Ilona, Viola és Anna gyermekeikkel; ifj. Bészler János és neje Hubay Teréz; Zoltán, János, Veronka, Margit, Irén és Gizella gyermekeikkel; Bészler Gyula; Bészler Anna és férje Csiky Lajos Anna és Béla gyermekeikkel Testvérei: Medgyaszay Samuél feleségével és gyermekeivel özv. Révész Bálintné sz. Medgyay Julianna, Bészler Kálmán. Veje: Kiss Bertalan, Sándor és György gyermekeivel;

* **Fogadatlán prókátorok.** Busi József és Kerekes István talyigások az este részeg állapotban valami csekélység felett ös-zeszólkoztak. Elintezetlen ügyükbe két arra járó rendőr beleavatkozott és csöndre intették a háborgókat. Nosza erre fogták a talyigások füttyköseiket és most már közös erővel neki mentek a rendőröknek s kegyetlenül elagyabonyálták őket. Flüttyöttek a botok a rendőrök feje felett s alig voltak képesek a garázdálkodókat lefűlelni. Behozni azonban még sem voltak képesek, annyira eláztak az ipsék.

* **Gyújtogató gyerkőczök.** Éretlen gyerkőczök sokszor okoztak már nagyobb veszedelmet azzal, hogy trefából, vagy játékból tüzet gyújtottak. Tegnap is beláthatatlan következményei lehetnek volna ama szobátűznek, melyet két éretlen süvölvény okozott. Szabó Gyula és Simkovich Odón asztalos izzasok ugyanis meggyújtották Molnár Károlyné ablakfüggönyeit. A gyülekező szövet azonban tüzet kapott, s néhány pillanat múlva már az egész

ablak lángokban állott. Szerencsére a tüzet hamar észrevették s elejét vették a nagyobb szerencsétlenségnek. A két éretlen süvölvényt a rendőrök szigoruan megbüntette, nehogy ilyesféle passziójuk máskor is legyen.

Táviratok, Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, jan. 13.

Ülés kezdete délelőtt tíz órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

A képviselőház mai ülésén az apróbb ügyek elintézése után Bánffy bejelentette, hogy a magyar koronát és jelvényeit június hó 4-én átviszik a Mátyás templomba, hol nyolcz napig közzsem ere lesz kitéve. Június 8-án átviszik a parlamentbe, hol a képviselőház a főrendibázzal egygyüttes ülést tart, Innen június 11-én a magyar koronát és jelvényeit visszaviszik a királyi palotába.

Bánffy eme jelentése után folytatták a költségvetés részletes tárgyalását. A király személye körüli minister tárczájának tárgyalásánál P á z m á n d y Dénes kifogást emel, hogy a bécsi palotán kétféjű sas dísz telenkedik. Már Szőgyény megígerte eltávolítását de T i s z a Kálmán, A n d r a s s y Gyula és J ó s i k a Samu megtagadtak.

J ó s i k a Samu báró azt feleli az ellenzék zajos ellentmondása közben, hogy nem távolítja el a kétféjű sást, mert a liberális-musban még a türelmetlenség látszatát is kerüli. Meglehet, hogy P á z m á n d y n a k személyes okai v a n n a k g y ü j ö l n a kétféjű sást, de ő bizik a magyar nemzeti toleranciájában (óriási zaj s ellentmondás.) Szerinte szükséges, hogy a kétféjű sas ott legyen! (roppant nagy zaj)

S á g h y Gyula és U g r o n Gábo azt válaszolják Jósikának, hogy a kétféjű sár kérdését nem a tolerancia szempontjából kell megítélni. (Viharos tetszés balfelől.) mert a kétféjű sas Ausztria czimere, melyet benünket idegen erővel letiport. — (Óriási tetszés taps a baloldalon.) Ha más országba ilyesmit merné mondani egy miniszter, elseperné a feltámadt közvélemény (Taps és éljenzés.) Ugron ezután ostorozza az udvari szokásokat, mely egy udvari ebédnél egy ifju kamarásnak előnyt ad még érdemében megöszült férfakkal szemben is, kiknek nincsenk ősei. Igy például Deak Ferencz is az utolsó helyre ülhetett volna, mert neki sem voltak ősei. Nem fogadja el a király személye körüli miniszterum budgetjét. (Viharos éljenzés.)

B e ö t h y Ákos Ugront pártolja s ugyanolyan értelemben beszélt H o r á n s z k y Nándor is.

J ó s i k a Samu újból felelt s igyekezett védekezni.

E ö t v ö s Károly szintén a tétel ellen szólalt fel, majd K u n Miklós Jósika válaszával szemben a kormány nyilatkozatát követeli.

B á n f f y azt feleli, hogy a kétféjű sáznak csak történelmi jelentősége van. Igaz ugyan, hogy Szőgyény megígerte, hogyha a palotát újra építik, eltávolítják a kétféjű sást, de a palotát most nem renoválják. Addig is elhelyezték oda a főbejárathoz a magyar czimert s. (Óriási zaj balfelől.)

S á g h y Gyula zárszava után a többség megszavazta a tételt.

A vitát holnap folytatják.

Treuga Dei!

Budapest, január 13. (»Debreczen« eredeti távirata.) A p p o n y i Albert gróf a képviselőház holnapi ülésén adja be bekejevaslatát, mely hat pontból áll és pedig! A választási női hatáskörének precizizozása, ki a csendőrség és katonaság kirendeléséért felelős. Jogosult választók szavazbeadásának biztosítása, jogosulatlanok kizárása. Állami, megyei hivatalnokok korteskedéseinek megszüntetése. S mindezek kivételi módját a kormányra bizza Politikai körökben nagy az érdeklődés a bekejavasalt fogadtatása ránt.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. Nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem. Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedémi palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11-12 óráig.

Csü-örtökön)

Kedden)

Szerdán) 9-11 óráig.

Penteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

Január 15. A debreczeni eszmadia társulat táncvizsgálma a „Korona” nagytermében.

Január 18. A függetlenségi kör bálja „Korona” dísztermében.

Január 18. A debreczeni jótékony nőegylet kártyabálja.

Január 18. A debreczeni ácsifűség táncvizsgálma a Margit-fürdő nagytermében.

Január 19. A borbély és fodrász-segédék táncmulatsága a „Margit-fürdő” nagy termében.

Január 19. A debreczeni szabó munkások bálja az „Arany Bika” dísztermében.

Január 22. A debreczeni timár ifjúság táncvizsgálma a „Korona” vendéglőben.

Január 25. Kőműves iparosok és segédék táncvizsgálma a „Margit-fürdő” nagy termében.

Január 25. A polgári kör bálja az „Arany Bika” dísztermében.

Január 25. Sz. Nagy Károly 50 éves jubileuma.

Január 29. Az orvos-gyógyász-egylet bálja az „Arany Bika” dísztermében.

Február 2. Az iparos kör bálja az „Arany Bika” dísztermében.

Február 15. A jogász- és tisztviselő-kör táncvizsgálma.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz **kedden és pénteken** l. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Színház.

Három testőr. Szombaton este Herczeg Ferencz bohózatát a „Három testőr” kerületi színpadon igen jó előadásban. A farsang alatt azonban adhatnak a szombati napokon bármilyen kitűnő darabokat, csak nem lesz hozzá közönség. Így a szombati kitűnő előadást is roppant csekély számú közönség nezte végig, a mely azonban remekül mutatott az előadók ügyességén és a nagyszámú helyzet — komikumon. Az előadó színészek mindnyájan eleműben voltak és nem vezették el kedvüket, daczára a kis közönségnek. Tapolczay (Rátky lapszerkesztő) bravúrosan játszotta meg szerepét, valamint a redactio többi munkatársai is. Nemeth József és Nádas Józsa ugyasem, elevenen mozogtak. Kremer (Pollacsék) rászolgált a számos tapokra, melyeket kapott, oly kiűnő alakításáért, melyet régen nem produkált. Csérni Bertta, Szathmáry, Klenovits és a többiek mindnyájan a legjobbak voltak.

Színházi jelentés. Van szerencsem a n. é. közönséget értesíteni, miszerint lovag Fumagalli Leon ur a jelenkor legjelesebb bariton énekes színművésze kedden, 1896. Január 14-én kizárólag az ő részére zenésített Moór Ferencz halála című drámában fog a debreczeni közönség őt elbűcsözni. Hugó De la Noce zeneszerző, tekintettel a vendégművész ur páratlan sikereire, csakis Fumagalli urnak engedte át zeneművét. Fumagalli ur ugyanez este a Parasztszűnet-ben Alföld is enekli. Jegyek ezen előadásra hétfőtől kezdve a következő helyárak mellett válthatók. Családi páholy 10 frt, földszint és I. em. páholy 8 frt II. emeleti páholy 5 frt, I. rendű támlásszék 3 frt, II. r. támla-szék 2 frt., III. r. támla-szék Emeleti zártszék a két első 80 kr a többi sorban 60 kr. Tiszay Dezső.

Herczeg Ferencz új darabja. Honthylház a Herczeg Ferencz három felvonásos új színműve február 14-én kerül színpadra a Nemzeti Színházban. A darabban, Ujházy Gabányi, Gyenes, Bercsényi, Helvey Laura és Csillag Teréz játszák a főbb szerepeket.

Primadonna öngyilkossága. A délmagyarországi színi szövetkezet s maházanak primadonnája Deákne Vlad Givella, egy ritka szépségű huszonöt éves asszony péntek délben öngyilkossági kísérletet követett el és revolverrel mellbe lőtte magát. A golyó hátán kijött. A sérülés életveszélyes. A tett oka családi viszay.

Vidéki színészek mozgalma. A színészegyesület tanácsának felelő a győrsoproni színtársulat a következő, a megndolt mozgalommal való csatlakozást jelentő nyilatkozatot bocsajtottá ki: A magyar színészegyesület tisztelt tagjaihoz! Alólírói színtársulat a mai napon tartott társulati gyűlésén tárgyalta a vette a pozny-temesvári színtársulatnak, a Nagy-éltóságú magy. kir. Belügyminiszter urhoz intézett nyílt levelét és határozatképpen kimondja: Hogy az abban foglalt panaszokhoz, sérelmekhez és előterjesztésekhez a nyílt levélben foglalt személyes ügyektől eltekintve teljes mértékben csatlakozik. Fenti határozatot Benedek Gyula színi tag kivételével, ki sem pro, sem contra nem kíván nyilatkozni a győrsoproni színtársulattal egyhangúlag mozdítá ki K. H. Győrben, 1896. évi január hó 2-án. A győrsoproni színtársulati gyűlés megbízásából: Halas Béla, társ. gyűlés igazgatója. Hunfi Imre társ. gyűlés elnöke.

Vidéki levél.

R-S z o b o s z l ó 1896. jan. 11.

(Gyeházi beszámoló. — Megégett gyermek. — Gazdasági szakelőadások. — Pályázat a nyerevényre. — Egészség ügy.)

A virázasban levő szép alapítókével rendelkező 5 temetkezési társulat e hónapban tartja meg évi nagy gyűlését. Kíváncsiak lehetünk ezekre, mert a hazafiai lelkesedés és honszeretet fényes tanjélűl, a millenárius év a kalmából, ezen egyletek vezetése által, — egy egyszerű alapítvány tevése indíttványoztatik.

A terv az, hogy mindenek egylet 1000—1500 forintot s kiegesztve ezen 7500 frt, az ezéva várható magán adományokkal legalább is 8000 frtra, tetsessék le 100 évi koma ózásra, vagy meg 400.000 frtra leend, a mikor ezen tőke kamatai vagy a már nálunk éltbe lépített ingyen iskolázatás alapjául szolgál, vagy akkor magán a tőkén korház építtessék.

Sternberg Hermann helybeli mérszárós szolgálója, hogy a felüg életére bizony gyermek jobban hallgasson, az a kérésjával együtt a kályhához oly közel helyezte el, hogy a gyermek, a forralás végett oda helyezett tejet magára tette s oly súlyos égési sebet szenvedett, hogy két nap múlva bele halt. A szerencsés lenül járt gyermek felbonczoltatott s a halál okául az egész állapotát meg.

Múlt levelemben jeztet gazdasági szakelőadások e-ütörtökön délután megkezdődtek s gazdáink oly szép számmal jelentek meg ezen első előadásra, hogy a vározház nagy tanácstermébe be nem fértek.

Szücs Mihály gazdasági akadémiai igazgató ur üdvözölő beszédje után melyben ezen előadások czejét s a tőle várható eredményt vázolta, Kerpelly Kálmán tanár ur tartott szép és kellemes előadást a székes talajokról, melynek váro-unk határában is nagy területet foglalnak el. A székes talaj ismertetése után észlelesen foglalkozott annak telekesítésével, majd leéretét tette, hogy tavasszal, az előre kijelölendő székes talajon a gypszszel való trágyázást, gyakorlatilag is be fogja mutatni. — Az előadó tanár urat a jelenlevők éljenzéssel eresztették el s látszott gazdáinkon az öröm, hogy valahára a tétlen téli délutánokat reajok nézve hasznos és üdvös dologra fordíthatják.

Az előadás végeztével Szücs Mihály ta-

nár ur azon kijelentést tette, hogy a földművelés-ügyi Miniszter ur felhatalmazása folytán az előadók 2 legszorgalmasabb látogója 1 pár emseni luddal és 1 pár pekni kacával fogja megajándékozni. Az előjelből illetve, nehéz lesz a két legszorgalmasabbat kiválasztani.

A járvány bizott-ág legutóbbi gyűléséből kifolyólag sürgős intézkedést kér az aispán uról, hogy a bezárt iskolák mielőbb megnyithatók legyenek, miután a múlt 9 nap alatt csak 3 vörheny betegesedési eset fordult elő a város területen.

Lovas-Hajdn.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

Január 12.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli súlyban) 49—50—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg súlyban) 53—54—krig. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 49—50—krig. 4. Fialtal közép páonként 230— klg, súlyban 51—53—krig. 5. Fialtal könnyű (páonként 250 klgig terjedő súlyban) — kon felüli súlyban) 48—49 krig. 7. Közép (páonként 230— klg, súlyban) 47—krig. 48. Könnyű (páonként 220—300 klgig terjedő súlyban) 44—46krig arái: 9. Nehéz (páonként 200 klgon felüli súlyban) 49—50—krig. 10. Közép (páonként 220—260 kgr. súlyban) 46—47—kri. 11. Könnyű (páonként 220 klgig terjedő súlyban) 45—46krig Sertés létszáma 1896 évi jan. hó 8. napján volt készletben 28184 db. 1896 év jan. hó. 9-dik — napján felhajtott 603 darab 1896 jan. hó 9-dik. napján elszállított 207 drb. 1896 január hó 1-dik napjára maradt készletbe, 28580 drb hízott sertés üzlet irányzata lanyha.

CSARNOK.

A királyi tanácsosék.

— Regény. — 11.

Írta: **Vértessy Arnold.**

(Folytatás.)

— De nemsokára látjuk, ugy-e kedves Ágasházy?

A kamarás ur motyog valamit, hogy igenis, de olyan bizonytalan képpel, hogy ő nagyságának nagy az aggodalma. Igyekszik hát a kitelhető legnagyobb nyajassággal csalogatni a fiatal urat:

— Várjak ám biztosan, kedves Ágasházy! És majd meglátja no nem mondok többet, — majd meglátja, Sarolta is.

Ágasházy Miklós idegesen rángatja kurta kis szőke bajszát. — Ugy látszik, hogy nem nagyon nyugtatnak meg az ő nagysága szavai; ő nagysága hirtet valódi anyai jóindulattal iparkodik még tovább annak a czélnak az elérésén:

— Bizza csak ream. No az volna szép, hogy valami félreértés miatt, va ami haszontalanságot így összezdüljenek. Oh magok gyerekek! De én majd eligazítom. Hat kezét rá, kedves Ágasházy, hogy mielőbb viszontlátjuk.

A közben befogott a kocsis, a kihez már kétszer is látta Ágasház Miklós Ivánt, hogy siessen. A kamarás ur közben, de oly sietve és oly zavartan, hogy ellejei kezét fogni még Ivánnal is, a ki pedig nyugtatgatja a magát. Ágasházy Miklós hirtelen felugrik a bakra, kezebe kapja a gyepőt és elhajt.

Ivan csak amul:

— Mi történt?

— Ő nagysága is amul. Nem tudja. De in-

quisitót fog tartani most tüstént.

— Eredj, a te jelenlétedre nincs szükség.

— Magam akarok beszélni avval a eánnyval.

— És beszélj ugy, a hogy egy gondos anyának beszélni kell, a ki ily fényes partit nem lakar elszalasztani.

— Micsoda esztelenség az, Sarolta, így bánni ilyen udvarlóval?

— Nem akarom többé látni anyám, — felelt a leány hevesen; ide be ne tegye többé a lábát a hitvány.

— De miért? Micsoda be-zéd ez? — dorgálja az anya. — Ugyan mit cselekedett hát olyan szörnyű dolgot? Talán bizony megölelt? Megesókoit? Hát ha szeret? És láthattad, hogy kissé be is volt csipve. Na érdemes azért olyan szörnyű zajt csapni?

Lázasan, remegve tekint a leány anyjára: — Anyám, anyám!

Ő nagysága azonban bosszankodva folytatja:

— Hát ezért kellett ilyen kért elriasztani, ilyen szerencsét kockáztatni? Hát mit gondolsz, te szerencsétlen leány, hogy te valogathatsz a parikban?

— De anyám, ha te tudnád...

— Ha én tudnám? Mú? De ha te tudnád. Ide hallgass, mert látom, hogy meg kell neked magyaráznom, te boldogtaln elvakult teremtes, hogy ettől a há-a-sagtól függ a lételünk. Ha ez füstbe megy, akkor végünk.

— Nem értem, anyám.

— Nem érted? Hát étsd meg. Szegények vagyunk koldusok vagyunk. Nincs semmink a világon, semmi jövedelmünk, semmi kilátásunk, a karp-receket, az ezüst kanakát hordjuk zalogba, u y tengődünk egyik héttől a másikig. Érted már most?

A leány reszkerve takarta el arczát: —

— Lehet, hogy tudjak, mert az ilyesmi kisziváro. Lehet, hogy róluok beszélnek mindenfelé, rágalmaznak, tealeacsonyítanak. L tud hogy nem látogat bennünket senki, k-rűnek. De forduljon csak úgy a sor, hogy ismét mi jussunk földre, hogy fogják a kedűnket keresztelni va amennyien! És a szerencs nk most a te kezében van, egyedül toled függ.

— Oh, miért nem mondad azt előbb, anyám?

— Előbb? Hát igaz. De nem akartam a kedvedet rontani. Meg attól is féltam, hogy a milyen különös vagy elarulod a dolgot Ágaháznak. Csak óvatosságból tettem, edes leányom, csak a te javadért.

— Ha tudtam volna, ha tudtam volna, — tördeli kezeit a leány.

Ő nagysága vizasztalni akarja: —

— No, no, meg mind-nt helyre lehet ütni. Megmagyarázod Miklósnak, hogy c-ak félreértés volt és egy kissé... no tudod, egy kissé szeretetreméto fogsz hoz-zá lenni.

De a leány oda sem hallgat anyjára, — csak lázas két égbe sással tördeli kezeit. Ha tudta volna! Soha sem tört-nh-tett volna meg, hogy az a nyomorult mert volna így beszélni vele. És ő még fölbatorította. Oh milyen gyakorlat!

A nagyságos asszony nem erti leányának ezt a rettenetes ketsebbeesését: —

— Hiszen ne félj, vis-za fog térni. Ivánnal majd ü-enünk neki.

— Ne emítsd a nevét még egyszer annak az embernek, anyám, tör ki a leány. — Most értem csak mit akart. Most világos előttem minden szava, egész hitvány magaviselete. Tudta, hogy szegény vagyok s azt hit e, hogy eladó vagyok. Nem feleségül akart engem, hanem csak szeretőjéül. Oh anyám, anyám!

Ő nagy-ága maga is megijed arra s egy perczig elmél. Lehetetlen! Az ő házánál? Az ő leányával? Nem hibeti. Sarolta téved. Nem szabad oly aljas szándéko-at tulajdon tni olyan nemes lelkű fiatal embernek. Egyébként Iván majd tisztazza ezt a dolgot. Fő világoztást fog kérni Ágashazy Miklóstól s ha az nem lesz kielégítő, Iván majd tudni fogja kötelességét.

— Nem hagyjuk annyiba a dolgot, erős-ködik ő nagysága; — Ivánnak lovagias elégtételt kell szerezni.

(Folyt. köv)

Ingtalajok forgalma

— F. évi 1896. jan. 4-től 11-ig —

1. Gyarmati Mihály és neje Piros Róza veszik Kabai Gábor és Pete Juliánától ezek-

nek majorsági földjüket a rajta levő épületekkel 1100 frtért.

2. Özv. László Jánosné Konna Julianna vesszi, Kúrai Istvánné, Imre Esztertől ennek 3083 sorszámú hazát 1250 frtért.

3. Szentkirályi Sandor és neje veszik, Horváth Jánosné mos Horváth Farnézné Kiss Julianna, özv. Balla Józsefné, Szántó Juliánától ezeknek csapokerti szőlőbirtokjuknak 50—50 négyszöglet 70—70 forint vételárért.

4. Özv. Tóth Istvánné veszi Tóth Józseftől 3456 szám alatti háznak öt illett 1/8 ad rézet 200 frtért.

5. Molnár Bálint és neje veszik ifju Kiss Mihály és nejétől ezeknek 22 hold 88 □ öl területű kaszallo birtokát 1470 forint vételárért.

6. Ifju Pesti János és neje veszi özv. Ember Istvánnétől ennek 303 □ öl területű homokkerti szőlőföldjét 287 frt 85 krajczar vételárért.

7. Sóvágó József és neje veszik özv. Ember Istvánnétől ennek 303 □-öl területű homokkerti szőlőföldjét 287 frt 85 kr vételárért.

8. Debreczen sz. kir. város veszi Balogh Mihály és nejétől ezeknek kaszallobirtokjukat 1029 frt vételárért.

9. Kovács József és neje veszik Kozma Jánosától ennek homokkerti 300 □ ölnyi területű szőlőföldjét 450 frt vételárért.

10. László János és neje veszik özv. László Jánosné, László Mihály, Borsos István és László Istvánó ezeknek szántóföldjeikből az öket illett részeket 734 forint 37 kr. vételárért.

11. Kovács Ferenc és neje veszik László János, László Mihály, Borsos István és László Istvánótol ezeknek 2948 sorszám alatti ház s telküket a rajta levő épüet kkel 1700 frt vételárért.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.92—94.
Uj buza őszre 1896.	7.14—16.
Őzi rozsz	—
Tavaszi rozsz	6.24—26.
Őzi zab	—
Tavaszi zab	6.08—10.
Uj tengeri május—jun-ra	4.44—45.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.46—48
Tavaszi » márcz.—apr-re	7.27—29
Őszi rozsz	—
Tavaszi rozsz	6.60.—61
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.41—43
Tengeri máj-jun. ra	4.74—76

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 20. Páros bérlet 20.

Kedden, 1896. Január hó 14-én:

Paraszt becsület.

(Cavalleria rusticana.)

Opera. Irtó: Tardoni Tozzti és Manacci. Zenejét szerzette: Mascagni Peter. A j-lmezek Püspöki Imre fő. uhatáros felügye ete alatt készülték: (Rendező Tiszay D.)

Szenélyek:

Santuzza	Galyassy
Lola	Margó Z
Turiddu	Német János
Alfio	Fumagalli L.
Lucia	Locsarekné.
Pórok, pórnök. Történi: egy sicíliai községben.	

E-t követi;

Moór Ferencz halála.

Dramo-ette. Zenejét szerzette; Ugo Noce.

Személyek.

Moór Ferencz	Fumagalli L.
Dániel, öreg szolgája	Váradi Albert

VASUTI MENETREND.

1895. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-felé	gyorsvonat reggel	8 ó. 40 p.
Budepest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
	este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután	3 ó. 48 p.
	minden kedden déli	12 ó.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.
H.-BössörményB.-Szt.-M. felé máv-ról reggel		5 ó. 48 p.
	vásártérről	6 ó. 04 p.
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről	4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról	reggel	5 ó. 00 p.
	vásártérről	5 ó. 13 p.
Ohat—Kócs—Polgár felé máv-ról d. e.		4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u.	4 ó. 22 p.
Derecske—Nagy-Léta felé	8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 17 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsit Miskolczon át Budapestre.

Budapestről—Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. » Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
» 2 ó. 40 » » sz. v. (Püspökladányig 9 ó. 15 p.	gy. v. átszállással) este

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 » » sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 » » reggel	5 ó. 45 p.

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p.
	gyorsvonat este	7 ó. 09 p.
	éjjel	7 ó. 41 p.
N.-Vára i-P.-Ladány »	reggel	2 ó. 40 p.
Gsák P.-Ladánytól	reggel	4 ó. 55 p.
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 00 p.
	délután	12 ó. 16 p.
	este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról	este	7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾	reggel	8 ó. 07 p.
Kassa-S.-A.-Ujhel —Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől	este	7 ó. 40 p.
B.-Sz.-M.—H.-Bössör. felől vásártérre reggel	8 ó. 09 p.	
	máv-ra	9 ó. 17 p.
	vásártérre	este 6 ó. 35 p.
	máv-ra	este 6 ó. 41 p.
F.-Abony felől vásártérre délután		5 ó. 21 p.
Füzes-Abony felől r. felől vásás		5 ó. 30 p.
	m. á. v.-hoz	5 ó. 30 p.
Ohat—Kócs—Polgár	vásártérre reggel	7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz	3 ó. 18 p.
Derecske—Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.		

¹⁾ Közvetlen kocsit Bprről Miskolczon át,

Nyilttér

Med. univ.

Fogorvos dr. Sichermann Adolf.

Kossuth-utca 2152. (Kardos-ház.)

Rendel: délelőtt 9—12., delután 2—6.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig meterenkent — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb min azattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. meterenkent sima, csikos koc-kazott, mintazott dama-ztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal s. a. t. a megrendelt áru pos abér és vámmment-sen a házhoz szállítva, mintakat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és kir. ud. szállító) se yemgyara Zürichben. Svájcba címzett lev-lakre 10 kros, és lev-lező l-pokra 5 kros bé yeg raga-ztandó. Mrgyar nyelve n irt megrendelések pontosan elinteztetnek.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

A csapó-utcai városrészen egy jó lakház tágas udvarral és 1 nyilas ondódi földjével, igen előnyös feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Szepessy Gusztáv
Péterfia-utca 252.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

A II-ik

Magyar Osztályosjáték

első húzása február 5-től 8-ig történik.

Legnagyobb nyeremény

egy millió korona.

Eredeti sorsjegyek az első osztályra:

1 egész 20 frt, 1 fél 10 frt, $\frac{1}{10}$ -ed 2 frt, $\frac{1}{20}$ -ad 1 frt.

Eredeti teljes sorsjegyek
(mindhárom húzásra)

1 egész 60 frt, 1 fél 30 frt, $\frac{1}{10}$ -ed 6 frt, $\frac{1}{20}$ -ad 3 frt.

Kaphatók alantírt intézetnél, hol a nyeremények minden levonás nélkül fizettetnek ki.

Takarék és Hitelintézet
Debreczen.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedm.

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmeztetése ezenel van szerencsém a Berger-féle élesztőre felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli piaczon már évek óta egyedül általam árusítatik, ugyanitt nálam beszerzhető kitűnő minőségű **pitlélt rozliszt kenyérnek** továbbá valódi **István-gózmalmi buza-liszt** finom **Jamaica** és **Cuba-um**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi mani**, nagy-zemű **boszn. szilva**, **sárvai** (lekvár) és vékony-hajú **dió**, **tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, úgy egyeb friss és jó minőségű **fűszer-árúk** a legújtanosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedmény.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedm.

Meghívás.

A h.-nánási takarékpénztár

részvényesei

az 1896-ik év február hó 16-án délelőtt 10 orakor Hajdu-Nánáson az intézet saját helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatói jelentés az 1895-ik év üzleti eredményéről.
2. Az 1895. évi zárszámadás és mérleg elbírálása.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás és mérleg megvizsgálásáról s ennek kapcsán a felmentvény megadása az igazgatóság felügyelő-bizottság és tisztviselői részére.
4. A nagy választmány kilépő tagjai helyett új tagok választása.
5. Gyakornok állandósítás és fizetésjavítás iránti kérvényének elbírálása

Kállay Imre,
elnök.

FERENCZ.

Pálinka (soszorszesz),

Vértés gyógysz.-féle

használatban a leghatásosabb.

DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnak E., Tóth Béla gyógyszerész uraknál, a hol azonkívül raktáron vannak a sasgyógytár világhírű gyógyszerei u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomorossentia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdaesok, Injectio veget és csapsules vegetales, Baati nőszőnyelv, Heukuleszfárdői köszvényoszsz. Aantibotin, Dr. Heuffel-féle hajszesz, Lugosi arczkenőcs, Dr. Heuffel-fél hajszeszvesztő kenőcs, stb. kapható, valamint közvetlenül

Vértés Lajos

sasgyógytárában Lugoson 100 a.

Kukoricza-morzsolók.

kész- és előhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,

Konkolyezók (trieurók);

kézi kezelésre való

Széna és alma sajtók

fekvően vagy kocsiira szerelve

takarmány-füllesztők,

Szalitható **takarék-főző-üstök** takarmány stb. részére.

Szeckavágók,

Répa- és burgonyavágók,

Daráló k.

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

MAYFARTH Ph. és Társa

cs. és ki

kiz. szab.

gazdasági

gépgyárában.

Bécs, III, Taborstrasse 76 sz.

Arjegyzék ingyen. — Képviselek felvételnek.